

Programovací jazyky a paradigmata, SWIG a práce se starším kódem

Michal Wiglasz

Brno University of Technology, Faculty of Information Technology
Božetěchova 1/2, 612 66 Brno - Královo Pole
iwiglasz@fit.vutbr.cz

23. 4. 2019

Praktické aspekty vývoje software (IVS)

JAZYKY A PARADIGMATA

Jazyk ovlivňuje co a jak můžeme vyjádřit.

Možná ovlivňuje i naše myšlení

(Sapir-Whorfova hypotéza)

Široké spektrum programovacích jazyků

- různé perspektivy, vlastnosti, podporované konstrukce, způsoby zápisu...
- [Wikipedia: List of programming languages](#) → cca 700

Jaký jazyk zvolit?

...

Na úrovni HW velmi komplikovaný proces a velmi primitivní prostředky – instrukce.

Pro člověka je přirozenější pracovat na vyšší úrovni.

Některé jazyky více reflektují povahu počítače, jiné více způsob uvažování člověka.

Je třeba zvážit, co je důležitější:

- rychlejší program
- rychlejší / pohodlnější vývoj

Vhodný jazyk či prostředí může výrazně zvýšit efektivitu vývoje.

Mnohdy je lepší srozumitelnější a přehlednější program, i když je o trochu pomalejší.

Někdy je levnější koupit výkonnější HW, než zaplatit více za vývojáře.

Nízkoúrovňové

- strojový kód, assembler
- velmi malá abstrakce od HW
- snadný překlad do instrukcí pro procesor
- mohou být rychlejší a méně náročné na prostředky
- složitější vývoj

Vysokoúrovňové

- větší míra abstrakce
- srozumitelnější, jednodušší vývoj → méně chyb
- přenositelné mezi platformami

Imperativní = specifikace, jak se problém řeší

- sekvence kroků, které mění stav programu a tím provádějí výpočet

Deklarativní = specifikace, co se má řešit

- popis problému vhodnými konstrukty
- řešení najde vyhodnocovací mechanismus
- funkcionální a logické paradigma, SQL, ...

```
output = []  
for N in input:  
    if N > 10:  
        output.append(N)
```

```
SELECT N*N  
FROM input  
WHERE N > 10
```

Statické (C, C++, Java...)

- co se bude dít, se rozhoduje při překladu
- je obtížné zkoumat a měnit stav programu
- nelze za běhu měnit a přidávat funkce, objekty či typy
- optimalizace při překladu
- edit → compile → run → debug

Dynamické (PHP, Python, JavaScript...)

- co se bude dít, se rozhoduje za běhu
- je jednoduché zkoumat, rozšiřovat, manipulovat
 - monkey patching
- optimalizace při běhu programu

Silně typované (Java, Python...)

- každá proměnná či operace má striktně určený datový typ, který se nemění

Slabě typované (Perl, PHP...)

- automaticky přetypuje hodnoty dle potřeby

Dynamické typování $\neq$ slabé typování (a naopak)

Automatická

- programátor paměť jen alokuje
- nepoužívanou paměť uvolňuje *garbage collector*
 - počítání referencí – neuvolní cykly
 - sledovací algoritmy – přeruší běh programu

Manuální

- programátor paměť alokuje i uvolňuje
- obtížné ve složitějších programech – *memory leaks*

- Imperativní
- Objektově orientované
- Funkcionální
- Logické
- Konkurentní
- Metaprogramování
- ...

Dnes často jeden jazyk umožňuje kombinovat více paradigmat.

- C, Pascal, Java, Python...
- Základní prostředky:
 - cykly
 - větvení
 - ukazatele
 - struktury
 - funkce
- Explicitní stav programu měněn sekvencí příkazů
- Reflektuje architekturu počítačů
- Nadstavby: procedurální, strukturované, modulární

```
output = []  
for N in input:  
    if N > 10:  
        output.append(N)
```

- Haskell, Lisp, Clojure, F#, Scala...
- Základ v lambda kalkulu
- Základní prostředky:
 - funkce (v matematickém smyslu)
- Specifikace problému v podobě funkcí
- Data propouívají funkcemi, které je transformují
- Žádná explicitní manipulace s daty
- Žádné vedlejší efekty (kromě I/O)
- Vyhodnocování v libovolném pořadí
- Lze snáze ukázat korektnost programu

```
output = [N for N in input  
          if N > 10]
```

- Haskell, Lisp, Clojure, F#, Scala...
- Základ v lambda kalkulu
- Základní prostředky:
 - funkce (v matematickém smyslu)
- Specifikace problému v podobě funkcí
- Data manipulují funkcemi, které je transformují

```
qsort [] = []  
qsort (x:xs) = qsort small ++ pivot ++ qsort large  
    where  
        small = [y | y<-xs, y<x]  
        pivot = [y | y<-xs, y==x] ++ [x]  
        large = [y | y<-xs, y>x]
```

- Prolog
- založeno na matematické logice
- program = konečná množina axiomů
- výpočet = důkaz dotazu uživatele

```

muz(honza). muz(jirka). muz(vilik).
zena(monika). zena(jana).
jeDite(honza,jirka). jeDite(jana,monika).
jeDite(vilik,monika).
jeSyn(X,Y) :- jeDite(X,Y), muz(X).

>>> jeSyn(X, monika)

```

- Erlang, Elixir, ...
- programy jsou popsány jako procesy, které spolu komunikují
- nemusí nutně běžet paralelně

```
-module(tut15).
-export([start/0, ping/2, pong/0]).

ping(0, Pong_PID) ->
    Pong_PID ! finished,
    io:format("ping finished~n", []);

ping(N, Pong_PID) ->
    Pong_PID ! {ping, self()},
    receive
        pong ->
            io:format("Ping rcvd. pong~n", [])
    end,
    ping(N - 1, Pong_PID).
```

```
pong() ->
    receive
        finished ->
            io:format("Pong finished~n", []);
    {ping, Ping_PID} ->
        io:format("Pong rcvd. ping~n", []),
        Ping_PID ! pong,
        pong()
    end.

start() ->
    Pong_PID = spawn(tut15, pong, []),
    spawn(tut15, ping, [3, Pong_PID]).
```


- Program vytváří/modifikuje program (klidně sám sebe)
- Generování kódu
- Šablony v C++
- Anotace v Javě
- Dekorátory v Pythonu
- eval()
- Překladače

```
template <int N>
struct Factorial {
    enum { value = N * Factorial<N - 1>::value };
};
```

```
template <>
struct Factorial<0> {
    enum { value = 1 };
};
```

```
void foo() {
    int x = Factorial<4>::value; // == 24
    int y = Factorial<0>::value; // == 1
}
```

Imperativně:

```
output = 0
for N in input:
    if N > 10:
        output += N*2
```

Funkcionálně:

```
output = sum(
    N*2 for N in input if N > 10
)
```

Funkcionálně:

```
from functools import reduce
sum = lambda x, y: x + y
mul = lambda x: x*2
cmp = lambda x: x > 10
output = reduce(sum, map(mul, filter(cmp, input)))
```

- Metoda pro paralelizaci výpočtu (i pro big data)
- Inspirace funkcionálními jazyky
- Založeno na funkcích *map* a *reduce*
 - $map(in_key, in_value) \rightarrow list(out_key, intermediate_value)$
 - $reduce(out_key, list(intermediate_value)) \rightarrow list(out_value)$
- Programátor dodá jen funkce *map* a *reduce*
- O distribuci mezi výpočetní uzly a tok dat se stará runtime
- Ale ne každý výpočet lze převést na MapReduce

The overall MapReduce word count process

Input

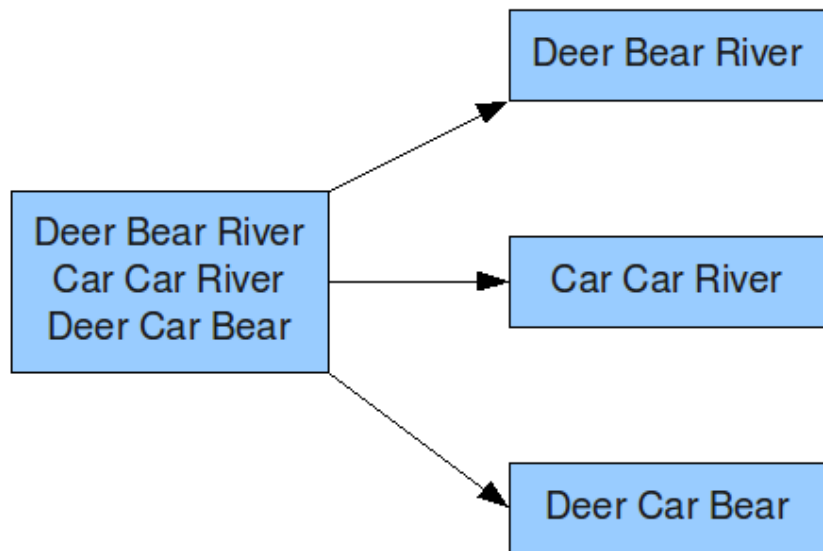
```
Deer Bear River
Car Car River
Deer Car Bear
```

Výpočet počtu jednotlivých slov v kolekci dokumentů

The overall MapReduce word count process

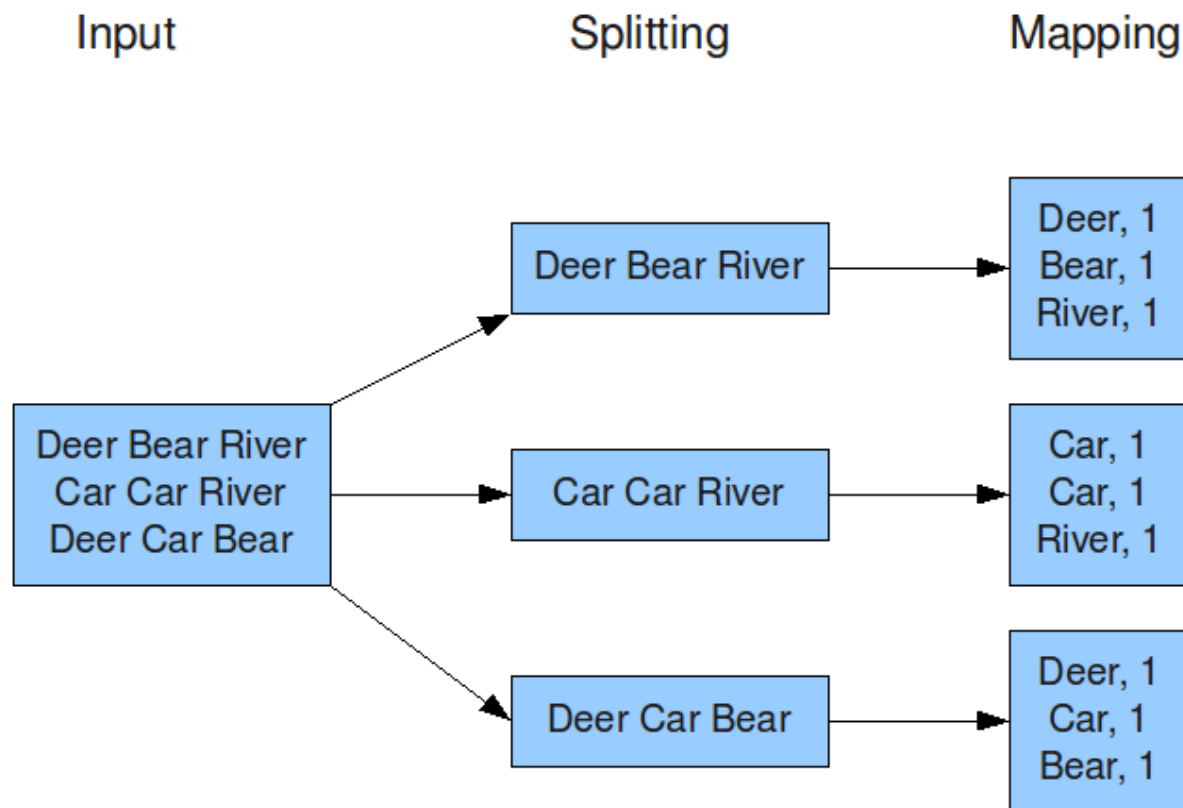
Input

Splitting

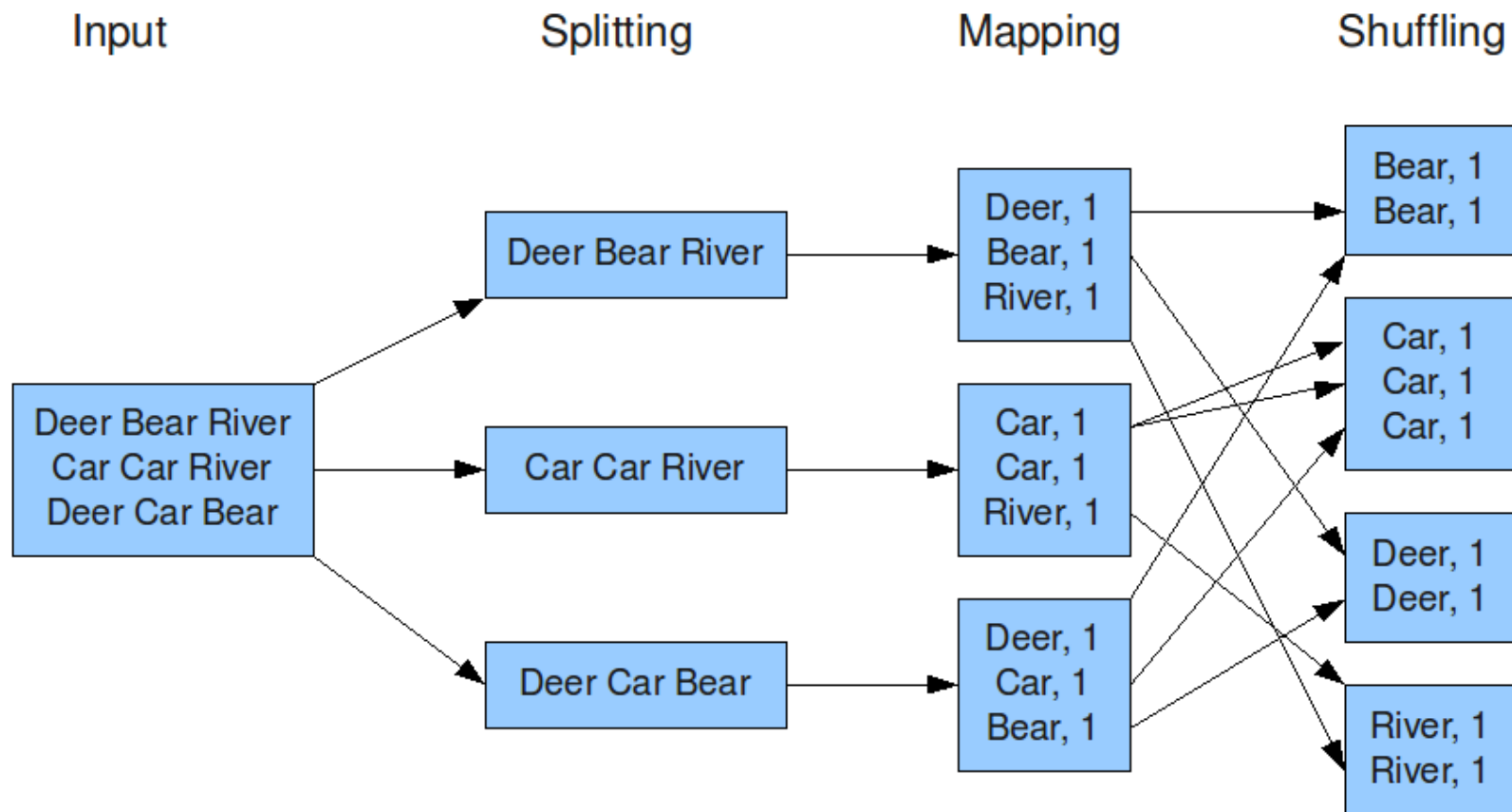
1. Vstupní data (dokumenty) jsou rozdělena mezi výpočetní uzly

The overall MapReduce word count process

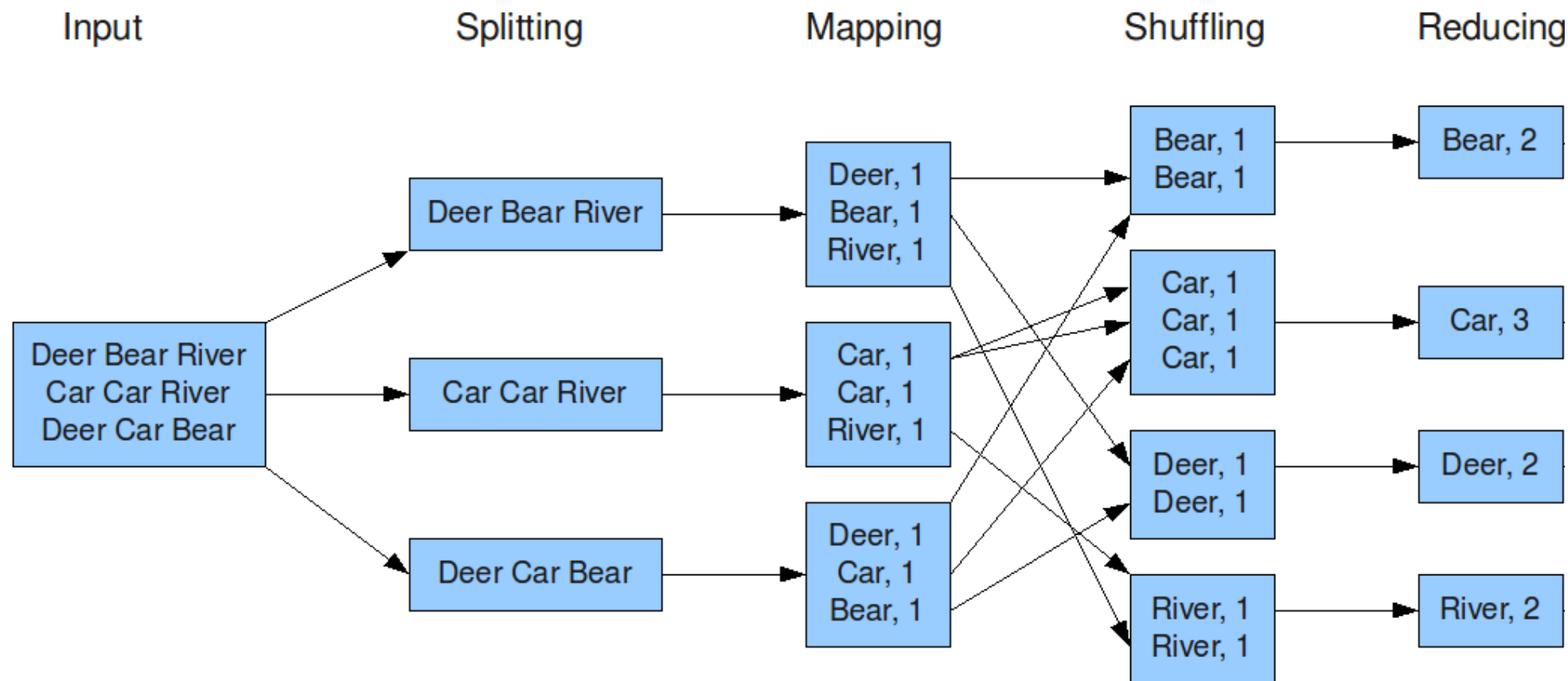
2. Každý uzel provede $map(<klíč>, dokument) \rightarrow [(slovo, 1), (slovo, 1), [slovo, 1], ...)$

The overall MapReduce word count process

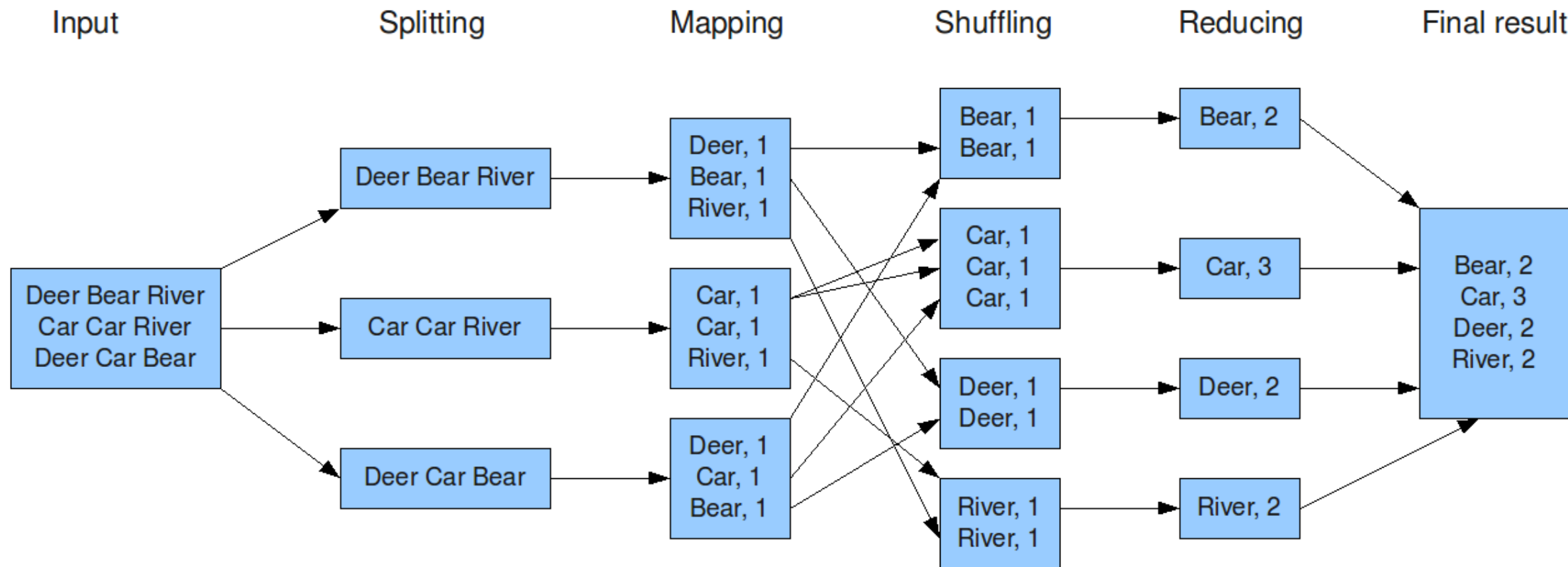
3. Mezivýsledky jsou rozděleny mezi uzly dle klíčů *out_key* (zde *slovo*)

The overall MapReduce word count process

4. Každý uzel provede *reduce(slovo, [počet, počet, počet, ...]) → (slovo, počet)*

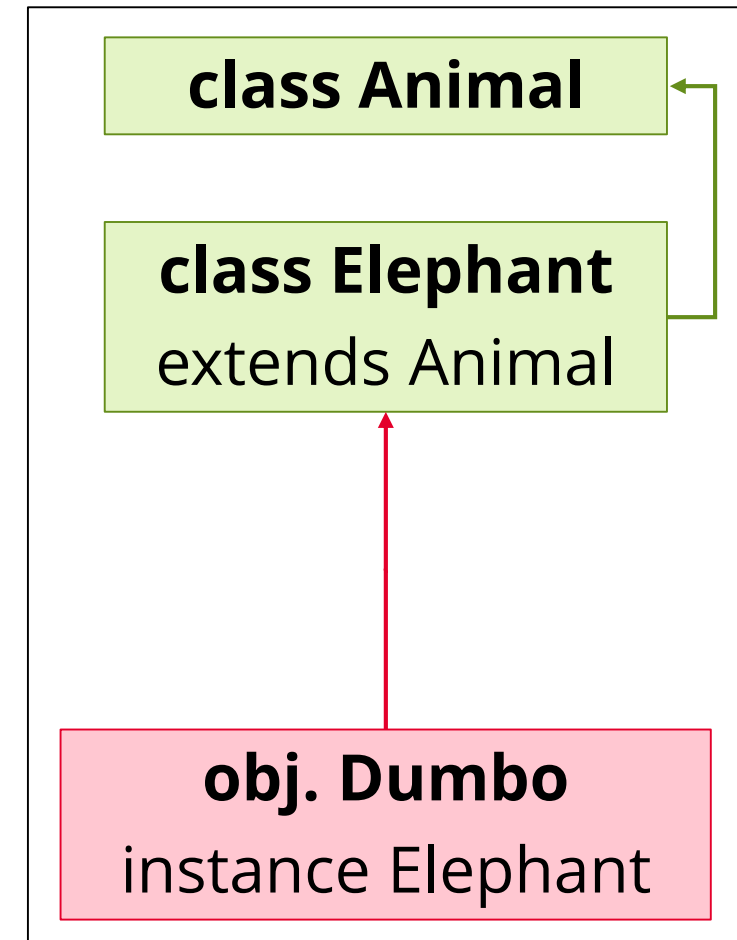
The overall MapReduce word count process

5. Výsledky se sesbírají a uloží na výstup

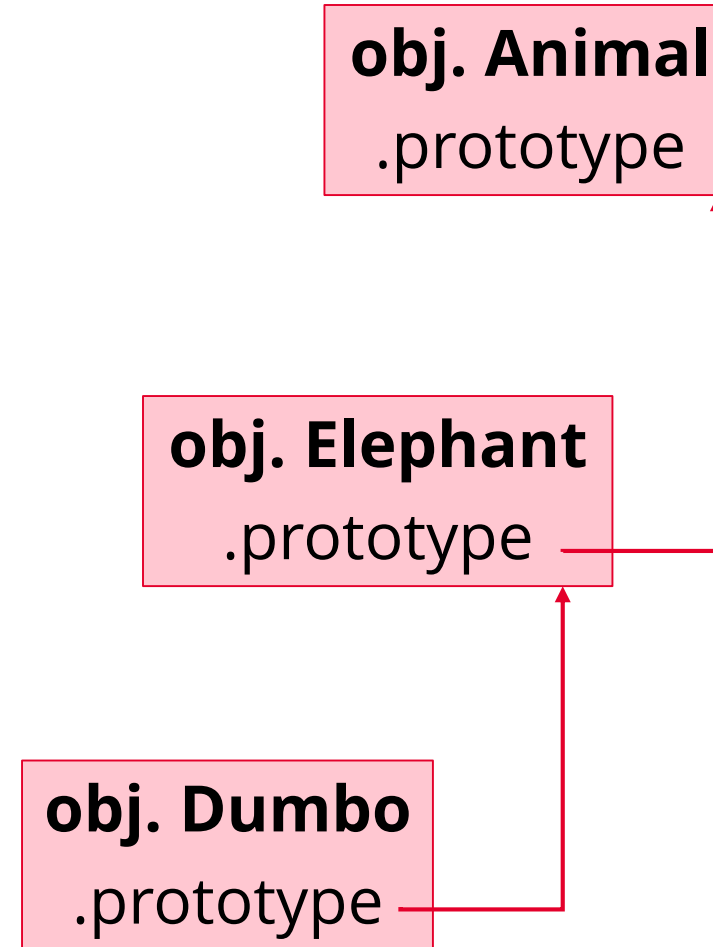
- C++, Java, Python, Ruby, JavaScript...
- Prakticky všechny moderní imperativní jazyky
- Objekty (zapouzdření) a zprávy (komunikace)
- Objekty = data + kód
- Dva přístupy:
 - třídy – nejčastější
 - prototypy

- Abstrakce podstaty všech podobných objektů
- Předpis, jak vyrobit objekt
- Objekt = instance třídy
- V některých jazycích je třída zároveň objektem
 - třída = instance metatřídy
- Organizace do hierarchie dědičnosti
 - jednoduchá dědičnost (strom)
 - vícenásobná dědičnost (orientovaný acyklický graf)
 - v kořeni často obecná třída *object*
 - specializace, generalizace

- JavaScript, Self, Lua
- Každý objekt je jedinečný
- Objekty sdílejí určité rysy (traits)
- Delegace namísto dědičnosti

<https://www.zdrojak.cz/clanky/oop-v-javascriptu-i/>

C Ruby LOLCODE brainfuck

Chef Scala Haskell

JavaScript Shakespeare

Malbolge Lisp Bash Whitespace

Prolog C++

Basic Java Swift Pascal

Clojure

PHP Erlang Intercal Python

Mathematica

OSTRAJava

C

Ruby

LOLCODE

brainfuck

JavaScript

Chef

Shakespeare

Scala

Haskell

Lisp

Bash

Whitespace

Malbolge

C++

Prolog

Basic

Java

Swift

Pascal

Clojure

PHP

Erlang

Intercal

Mathematica

Python

OSTRAJava

IMPERATIVNÍ JAZYKY

C

Ruby

LOLCODE

brainfuck

Chef

Scala

Haskell

JavaScript

Shakespeare

Lisp

Bash

Whitespace

Malbolge

Prolog

C++

Pascal

Swift

Basic

Java

Clojure

PHP

Erlang

Intercal

Mathematica

Python

OSTRAJava

OBJEKTIVĚ ORIENTOVANÉ JAZYKY

C

Ruby

LOLCODE

brainfuck

Chef

Scala

JavaScript

Shakespeare

Haskell

Lisp

Bash

Whitespace

Malbolge

C++

Prolog

Pascal

Swift

Basic

Java

Clojure

PHP

Erlang

Intercal

Mathematica

Python

OSTRAJava

FUNKCIONÁLNÍ JAZYKY

C

Ruby

LOLCODE

brainfuck

Chef

Scala

JavaScript

Shakespeare

Haskell

Lisp

Bash

Whitespace

Malbolge

C++

Prolog

Pascal

Swift

Java

Basic

Clojure

Python

PHP

Erlang

Intercal

Mathematica

OSTRAJava

LOGICKÉ JAZYKY

C

Ruby

LOLCODE

brainfuck

Chef

Scala

JavaScript

Shakespeare

Haskell

Lisp

Bash

Whitespace

Malbolge

C++

Prolog

Pascal

Swift

Basic

Java

Clojure

PHP

Erlang

Intercal

Mathematica

Python

OSTRAJava

SKRIPTOVACÍ JAZYKY

C

Ruby

LOLCODE

brainfuck

JavaScript

Chef

Scala

Shakespeare

Haskell

Lisp

Bash

Whitespace

Malbolge

C++

Prolog

Pascal

Swift

Basic

Java

Clojure

PHP

Erlang

Intercal

Python

Mathematica

OSTRAJava

WEBOVÉ JAZYKY

C

JRuby

LOLCODE

brainfuck

JavaScript

Chef

Shakespeare

Scala

Haskell

Lisp

Bash

Whitespace

Malbolge

Prolog

C++

Swift

Pascal

Basic

Java

Clojure

Jython

PHP

Erlang

Intercal

Mathematica

OSTRAJava

JAZYKY NAD JVM

C

Ruby

LOLCODE

brainfuck

Chef

Scala

Haskell

JScript

Shakespeare

Lisp

Bash

Whitespace

Malbolge

Prolog

C++

Swift

Pascal

Basic

Java

ClojureCLR

IronPython

PHP

Erlang

Intercal

Mathematica

OSTRAJava

JAZYKY NAD .NET (CLI)

C

Ruby

LOLCODE

brainfuck

Chef

Scala

JavaScript

Shakespeare

Haskell

Lisp

Bash

Whitespace

Malbolge

C++

Prolog

Clojure

Swift

Pascal

Basic

Java

PHP

Erlang

Intercal

Python

Mathematica

OSTRAJava

EZOTERICKÉ JAZYKY

Ruby

brainfuck

10 of 10

++++++[>++++>++++>+
+>+<<<<-]>+>+.++++..+>+<<+
+++++.>+.+----->+>.

Chef

Shakespeare

JavaScript

Lisp

Bash

Whitespace

Malbolge

Prolog

C++

Basic

Java

Swift

Pascal

Clojure

Python

PHP

Erlang

Intercal

Mathematica

OSTRAJava

EZOTERICKÉ JAZYKY

C

Ruby

brainfuck

LOLCODE

JavaScript

Chef

Sh

```
HAI
CAN HAS STDIO?
VISIBLE "HAI WORLD!"
KTHXBYE
```

Haskell

Malbolge

Prolog

C++

Whitespace

Clojure

Basic

Java

Swift

Pascal

PHP

Erlang

Intercal

Python

Mathematica

EZOTERICKÉ JAZYKY

OSTRAJava

C

Ruby

brainfuck

JavaScript

Chef

Hello World Cake with Chocolate sauce.

[...]

Ingredients.

33 g chocolate chips

100 g butter

[...]

Method.

Put chocolate chips into the mixing bowl.

Put butter into the mixing bowl.

Put sugar into the mixing bowl.

Malbolge

Prolog

Clojure

PHP

Erlang

Mathematica

skell

oace

Pascal

EZOTERICKÉ JAZYKY

OSTRAJava

C

Ruby

LOLCODE

brainfuck

Chef

Scala

JavaScript

Shakespeare

Haskell

Lisp

Bash

Whitespace

Malbolge

C++

Prolog

```
(=<`#9]~6ZY32Vx/4Rs+0
No-&Jk)"Fh}|Bcy?`=*z]K
w%oG4UUS0/@-ejc(:'8dc
```

Basic

Java

Swift

Pascal

PHP

Erlang

Intercal

Python

Mathematica

OSTRAJava

EZOTERICKÉ JAZYKY

C

Ruby

LOLCODE

brainfuck

Chef

Scala

Haskell

JavaScript

Shakespeare

Malbolge

ace

ascal

Clojure

PHP

Romeo, a young man with a remarkable patience.
Juliet, a likewise young woman of remarkable grace.
[...]

Act I: Hamlet's insults and flattery.

Scene I: The insulting of Romeo.

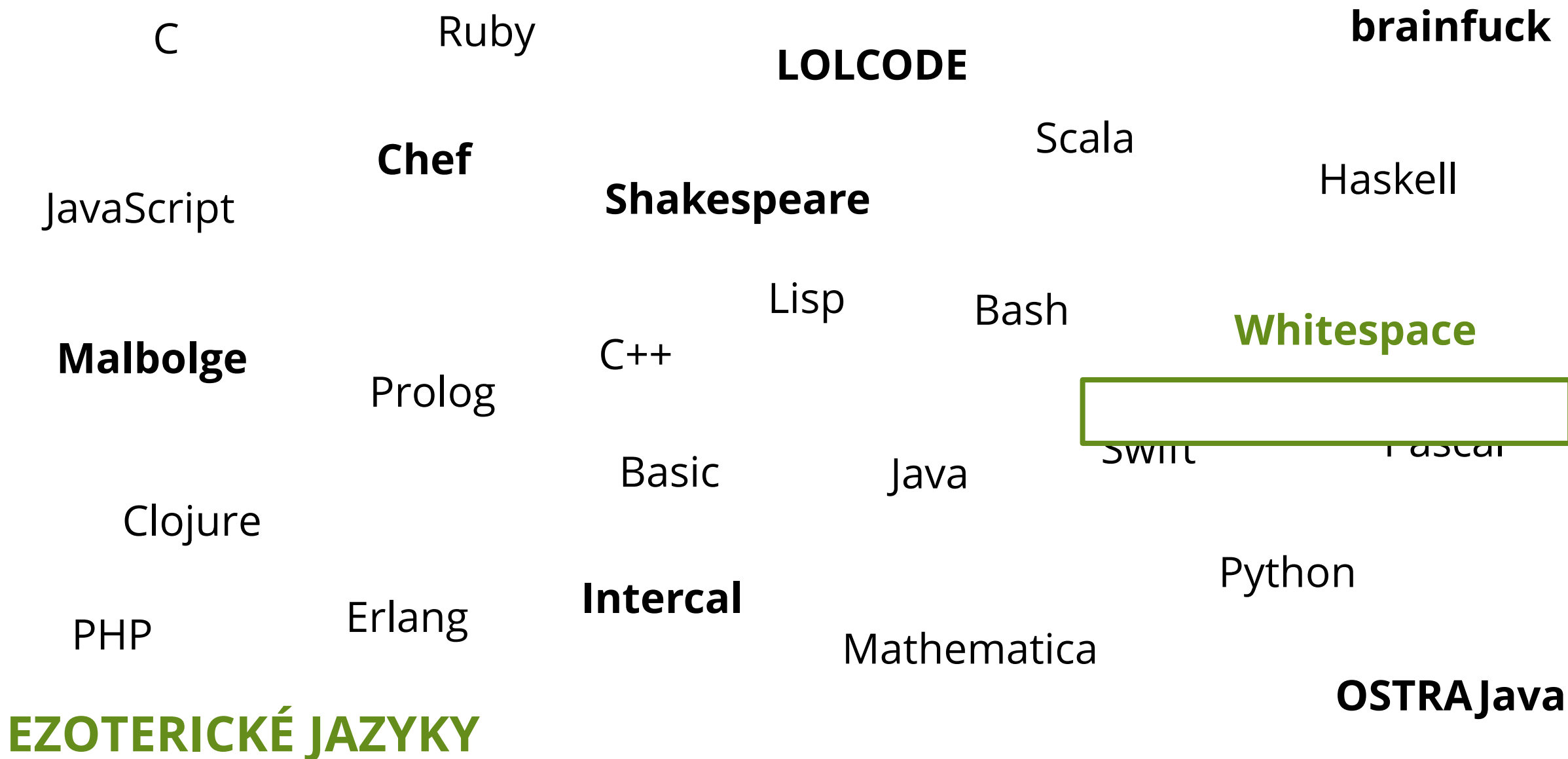
[Enter Hamlet and Romeo]

Hamlet:

You lying stupid fatherless big smelly half-witted coward! You are as stupid as the difference between a handsome rich brave hero and thyself!

RAJava

EZOTERICKÉ JAZYKY

C

Ruby

brainfuck

JavaScript

Chef

Shakespeare

LOLCODE

```
DO ,1 <- #13
PLEASE DO ,1 SUB #1 <- #238
DO ,1 SUB #2 <- #108
DO ,1 SUB #3 <- #112
DO ,1 SUB #4 <- #0
DO ,1 SUB #5 <- #64
DO ,1 SUB #6 <- #194
DO ,1 SUB #7 <- #48
PLEASE DO ,1 SUB #8 <- #22
DO ,1 SUB #9 <- #248
DO ,1 SUB #10 <- #168
DO ,1 SUB #11 <- #24
DO ,1 SUB #12 <- #16
DO ,1 SUB #13 <- #162
PLEASE READ OUT ,1
PLEASE GIVE UP
```

Haskell

Malbolge

Prolog

C++

Whitespace

Pascal

Clojure

Basic

non

PHP

Erlang

Intercal

OSTRAJava

EZOTERICKÉ JAZYKY

Podle úlohy

- web lze napsat i v Lispu, ale proč?

Podle cílové platformy, přenositelnosti

- pokud to má běžet pod JVM, nebudu psát v C++

Podle složitosti vývoje

- některé věci se rychleji naprogramují v C, jiné v PHP

Podle požadavků na výkon programu

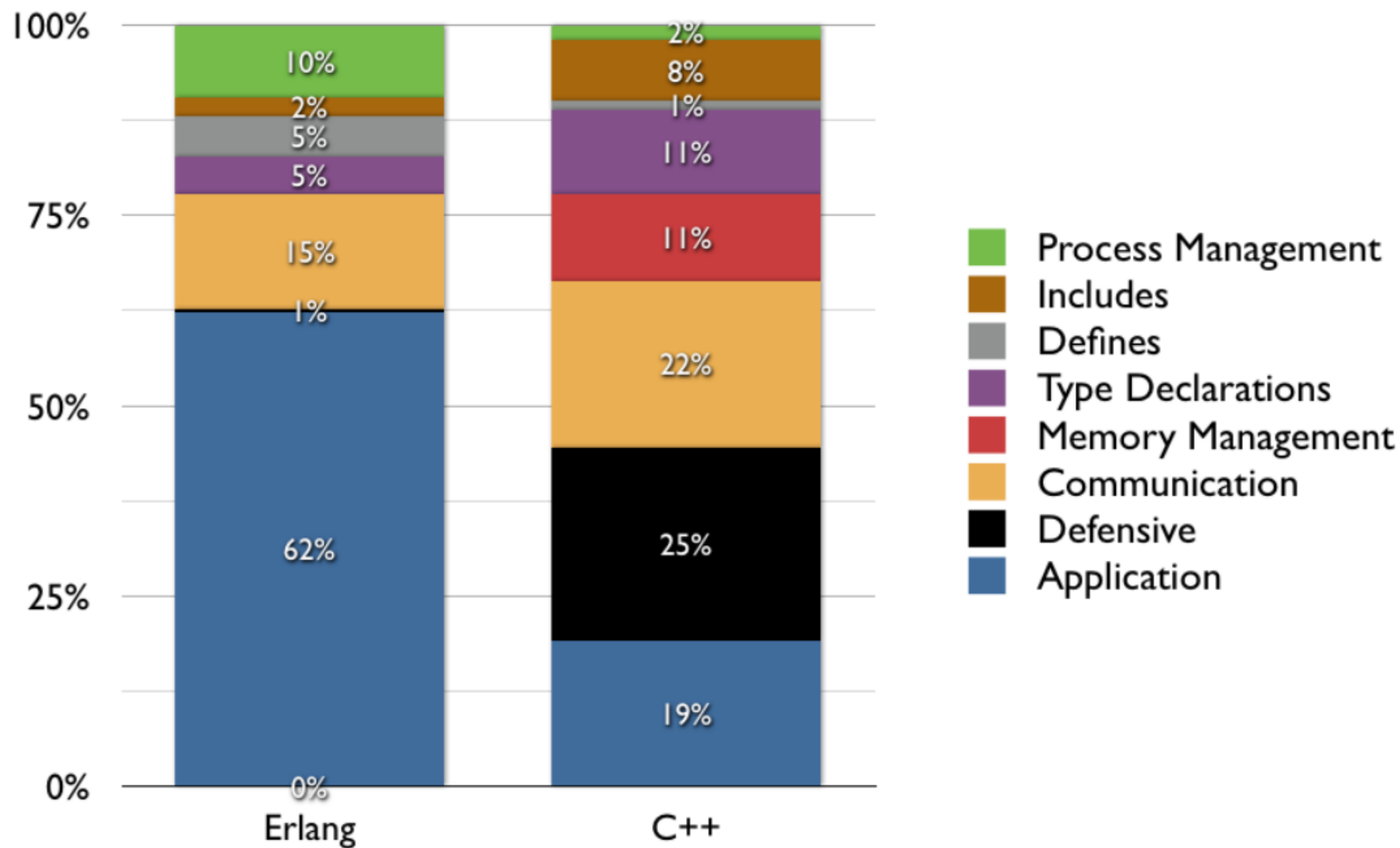
- JavaScript bude nejspíš pomalejší než C

Podle velikosti komunity („popularity“)

- čím je větší, tím spíš už někdo řešil můj problém

Podle osobních preferencí

- někdo má rád Haskell, někdo Python...

Simplified Wrapper and Interface Generator

SWIG

Někdy se kombinuje více jazyků v jedné aplikaci

Například:

- uživatelské rozhraní ve vyšším jazyce
- časově kritické operace v C/C++

Mnoho jazyků podporuje moduly napsané v C/C++

- ale je třeba vytvořit rozhraní na míru vyššímu jazyku
- nebo jej lze (polo)automaticky vygenerovat

- Simplified Wrapper and Interface Generator
- Propojení kódu v C/C++ s vysokoúrovňovými jazyky
- Generuje adaptéry (wrappers) nad deklaracemi z hlavičkových souborů C/C++

Podpora pro 23 jazyků:

Allegro CL

C#

CFFI

CLISP

Chicken

D

Go

Guile

Java

Javascript

Lua

Modula-3

Mzscheme

OCAML

Octave

Perl

PHP

Python

R

Ruby

Scilab

Tcl

UFFI

```
/* example.c */

#include <time.h>

double My_variable = 3.0;

int fact(int n) {
    if (n <= 1) return 1;
    else return n*fact(n-1);
}

int my_mod(int x, int y) {
    return (x%y);
}

char *get_time() {
    time_t ltime;
    time(&ltime);
    return ctime(&ltime);
}
```

```
/* example.i */

%module example
%{
extern double My_variable;
extern int fact(int n);
extern int my_mod(int x, int y);
extern char *get_time();
%}

extern double My_variable;
extern int fact(int n);
extern int my_mod(int x, int y);
extern char *get_time();
```

```
/* example.c */
```

```
#include <time.h>
```

```
double My_va
```

```
int fact(int  
    if (n  
    else
```

```
}
```

```
int my_mod(i  
    retur  
}
```

```
char *get_ti
```

```
    time_t ltime;  
    time(&ltime);  
    return ctime(&ltime);
```

```
}
```

*vše uvnitř %{ ... %}
bude zkopírováno*

*deklarace, ke kterým se
vygeneruje wrapper*

```
/* example.i */
```

```
%module example
```

```
%{  
    extern double My_variable;  
    extern int fact(int n);  
    extern int my_mod(int x, int y);  
    extern char *get_time();  
}%
```

```
extern double My_variable;  
extern int fact(int n);  
extern int my_mod(int x, int y);  
extern char *get_time();
```

```
/* example.c */

#include <time.h>

double My_variable = 3.0;

int fact(int n) {
    if (n <= 1) return 1;
    else return n*fact(n-1);
}

int my_mod(int x, int y) {
    return (x%y);
}

char *get_time() {
    time_t ltime;
    time(&ltime);
    return ctime(&ltime);
}
```

```
/* example.i */

%module example
%{
    /* Includes the header
       in the wrapper code */
    #include "example.h"
}%

/* Parse the header file
   to generate wrappers */
#include "example.h"
```

```
# vytvoreni wrapperu swigem (vznikne example_wrap.c)
```

```
$ swig -python example.i
```

```
# preklad modulu
```

```
$ gcc -c example.c example_wrap.c -fPIC $(pkg-config --cflags python)
```

```
# linkovani do dynamicke knihovny _example.so
```

```
$ ld -shared example.o example_wrap.o -o _example.so
```

```
# import z pythonu a spusteni
```

```
$ python
```

```
[...]
```

```
>>> import example
```

```
>>> example.get_time()
```

```
'Mon Apr 17 12:00:44 2017\n'
```

```
>>> exit
```

```
# vytvoreni wrapperu swigem (vznikne example_wrap.c)
```

```
$ swig -perl example.i
```

```
# preklad modulu
```

```
$ gcc -c example.c example_wrap.c \  
    $(perl -MConfig -e 'print join(" ", @Config{qw(ccflags optimize cccdlflags)}),  
"-I$Config{archlib}/CORE")')
```

```
# linkovani do dynamicke knihovny example.so
```

```
$ ld -shared example.o example_wrap.o -o example.so
```

```
# import z perlu a spusteni
```

```
$ perl
```

```
use example;
```

```
print exaple::get_time();
```

LEGACY CODE

Kód který:

- je těžké upravovat
- nepřehledný
- bez testů
- je zděděný po někom jiném
- bychom nejradši nechali zmizet
 - ale nemůžeme, protože je důležitý a užitečný
 - pokud by nebyl důležitý, už by se dávno nepoužíval

Nemusí to být každý kód, který:

- vypadá škaredě
- napsal někdo jiný
- je starý

Výhody „starého“ kódu?

- program je ověřen praxí jako funkční
- uživatelé jsou na něj zvyklí

Ale co když je do něj třeba zasáhnout?

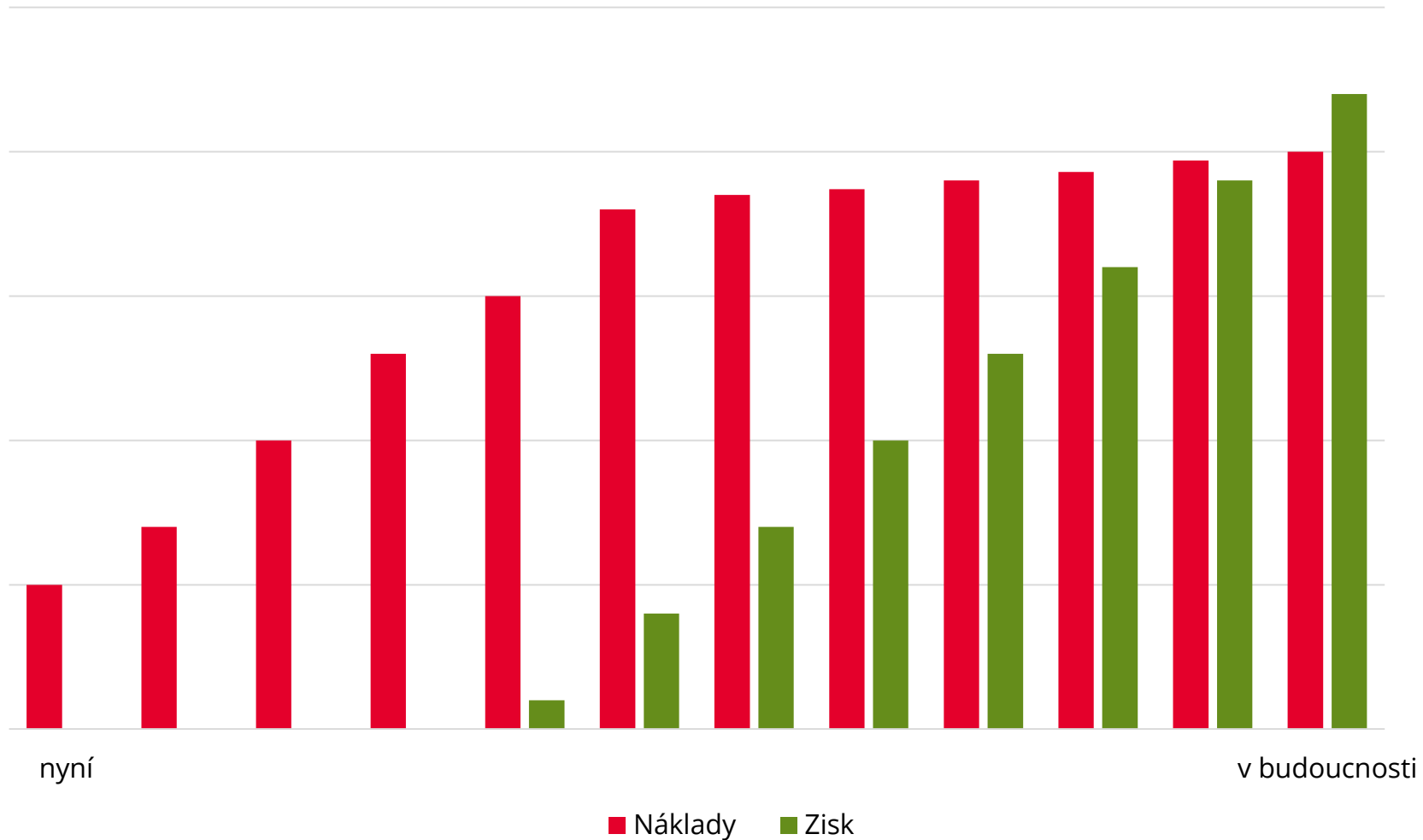
- nová funkcionality
- oprava chyby
- refactoring
- optimalizace

Metoda č. 1 – dát výpověď

Metoda č. 2 – hodit to na někoho jiného
(konzultanty, původní autory...)

Metoda č. 3 – začít úplně znova
(vše staré bez milosti zahodit)

Dosažení původní funkcionality trvá dlouho a je drahé.

Metoda č. 4 – Edit and Pray

- pořádně se seznámit se současným kódem
- pečlivě rozmyslet nutné změny
- začít měnit
- průběžně kontrolovat, jestli se něco nerozbilo
- nasadit na produkci
- čekat na odezvu zákazníků

Metoda č. 5

1. Najdi místa, která je třeba změnit
2. Najdi místa, kde je otestovat
3. Zlikviduj závislosti
4. Napiš testy
5. Udělej změny

Zádrhel:

- je třeba mít testy, aby šlo (bezpečně) změnit kód
- je třeba změnit kód, aby šlo vytvořit testy

- Je třeba být velmi opatrný
- Pokud možno nezhoršit situaci
- Nový kód co nejvíce izolovat od starého a otestovat

Sprout method:

- vytvořit novou funkci a pokrýt ji testy
- do starého kódu přidat volání této funkce

Wrap method:

- původní funkci přejmenovat
- namísto ní vytvořit wrapper, který volá starý kód

```
public void postEntries(List entries) {  
    for (Entry entry : entries) {  
        entry.postDate();  
    }  
    transaction.getListManager().addAll(entries);  
}
```



```
public void postEntries(List entries) {  
    List entriesToAdd = new LinkedList();  
    for (Entry entry : entries) {  
        if(!transaction.getListManager().contains(entry)) {  
            entry.postDate();  
            entriesToAdd.add(entry);  
        }  
    }  
  
    transaction.getListManager().addAll(entriesToAdd);  
}
```

```
public void postEntries(List entries) {  
    for (Entry entry : entries) {  
        entry.postDate();  
    }  
    transaction.getListManager().addAll(entries);  
}
```

```
public void postEntries(List entries) {  
    List<Entry> filteredEntries = uniqueEntries(entries);  
    for (Entry entry : filteredEntries) {  
  
        entry.postDate();  
  
    }  
  
    transaction.getListManager().addAll(filteredEntries);  
}
```

```
public void postEntries(List entries) {  
    for (Entry entry : entries) {  
        entry.postDate();  
    }  
    transaction.getListManager().addAll(entries);  
}
```

```
public void doPostEntries(List entries) {  
    for (Entry entry : entries) {  
        entry.postDate();  
    }  
    transaction.getListManager().addAll(entries);  
}  
  
public void postEntries(List entries) {  
    doPostEntries(uniqueEntries(entries));  
}
```

- <https://www.slideshare.net/nashjain/working-effectively-with-legacy-code-presentation>
- <http://www.netobjectives.com/system/files/WorkingEffectivelyWithLegacyCode.pdf>
- <https://speakerdeck.com/nhpatt/working-effectively-with-legacy-code>
- <https://speakerdeck.com/paultaykalo/working-with-legacy-codebase>
- <https://speakerdeck.com/cbushell/working-effectively-with-legacy-code>

iwiglasz@fit.vutbr.cz